

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Κύρωση της από 11.12.2023 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Έκτακτα μέτρα απαγόρευσης διάθεσης εισιτηρίων και παρουσίας θεατών σε αγώνες ποδοσφαίρου για επιτακτικούς λόγους προστασίας της δημόσιας τάξης και ασφάλειας» (Α΄ 203) - Λήψη μέτρων για την αποτροπή και αντιμετώπιση της βίας στο πλαίσιο αθλητικών συναντήσεων και λοιπές ρυθμίσεις αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού»

Ι. Γενικές παρατηρήσεις

Α. Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του από την αρμόδια Διарκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, διαρθρώνεται σε πέντε (5) Μέρη (Α΄ - Ε΄) και αποτελείται από είκοσι έξι (26) άρθρα. Με τις διατάξεις του ρυθμίζονται ζητήματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.

Συγκεκριμένα, με τις διατάξεις του Μέρους Α΄ (άρθρο 1) κυρώνεται και αποκτά ισχύ νόμου από τη δημοσίευσή της η από 11.12.2023 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.) «Έκτακτα μέτρα απαγόρευσης διάθεσης εισιτηρίων και παρουσίας θεατών σε αγώνες ποδοσφαίρου για επιτακτικούς λόγους προστασίας της δημόσιας τάξης και ασφάλειας», η οποία δημοσιεύθηκε την 11.12.2023 (ΦΕΚ Α' 203).

Σύμφωνα με το Προοίμιό της (παρ. 2), η ως άνω Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου εκδόθηκε συνεπεία της εξαιρετικά επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης «για τη λήψη έκτακτων μέτρων απαγόρευσης διάθεσης εισιτηρίων και παρουσίας θεατών σε αγώνες ποδοσφαίρου, στους οποίους συμμετέχουν

οι ομάδες της Α1 εθνικής κατηγορίας ανδρών (Super League 1) και οι δεύτερες ομάδες των ιδίων Ποδοσφαιρικών Αωνύμων Εταιρειών (Π.Α.Ε.), για επιτακτικούς λόγους προστασίας της δημόσιας τάξης και ασφάλειας μετά από τα πρόσφατα συμβάντα εκδήλωσης πράξεων βίας κατά τη διάρκεια ή με την αφορμή αθλητικών εκδηλώσεων που έθεσαν σε σοβαρή διακινδύνευση τη ζωή και τη σωματική ακεραιότητα των παρευρισκομένων».

Η εν λόγω Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου αποτελείται από δύο (2) άρθρα. Με τις διατάξεις του πρώτου άρθρου επεβλήθη απαγόρευση διάθεσης εισιτηρίων και παρουσίας θεατών σε αγώνες ποδοσφαίρου για επιτακτικούς λόγους, έως την 12.2.2024. Περαιτέρω, προβλέφθηκε η δυνατότητα επιβολής των μέτρων αυτών, εκτός των εγχώριων διοργανώσεων, και σε αγώνες ποδοσφαίρου των διασυλλογικών διοργανώσεων της Ένωσης Ευρωπαϊκών Ποδοσφαιρικών Ομοσπονδιών (UEFA), εφόσον ελληνική ομάδα είναι γηπεδούχος, με κοινή υπουργική απόφαση. Επίσης, ορίσθηκε ότι, έως την 12.2.2024, τα προαναφερόμενα μέτρα θα αξιολογηθούν, προκειμένου να εξετασθεί η ανάγκη παράτασης της εφαρμογής τους. Τέλος, στο άρθρο δεύτερο ορίζεται η έναρξη ισχύος της Π.Ν.Π.

Με τις διατάξεις του Μέρους Β' (άρθρα 2-15), το οποίο διαρθρώνεται σε έξι (6) Κεφάλαια (Α' - ΣΤ'), ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν την αντιμετώπιση και την αποτροπή της βίας στο πλαίσιο αθλητικών συναντήσεων, με την τροποποίηση διατάξεων των ν. 2725/1999 «Ερασιτεχνικός και επαγγελματικός αθλητισμός και άλλες διατάξεις» και 4326/2015 «Επείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση της βίας στον αθλητισμό και άλλες διατάξεις».

Συγκεκριμένα, στο Κεφάλαιο Α' (άρθρα 1 και 2) ορίζονται ο σκοπός (άρθρο 1) και το αντικείμενο του Μέρους Β' του νομοσχεδίου (άρθρο 2). Σκοπός του είναι η ενίσχυση και η ισχυροποίηση του θεσμικού πλαισίου για την αντιμετώπιση της βίας που εκδηλώνεται με αφορμή αθλητικές εκδηλώσεις ή με υπόβαθρο την αντιπαλότητα μεταξύ υποστηρικτών αθλητικών ομάδων.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 4-5) τροποποιείται το άρθρο 41Α του ν. 2725/1999 όσον αφορά τη Διαρκή Επιτροπή Αντιμετώπισης της Βίας (Δ.Ε.Α.Β.). Συγκεκριμένα, καθορίζονται εκ νέου η συγκρότηση της Δ.Ε.Α.Β., η οποία πλέον καθίσταται πενταμελής (από δεκαμελής) με ισάριθμα αναπληρωματικά μέλη, και οι ιδιότητες των μελών της. Επίσης, ρυθμίζονται εκ νέου ζητήματα που αφορούν τις αρμοδιότητες, την οργάνωση και τη λειτουργία της. Τέλος, ορίζεται το αντικείμενο του Ειδικού Σώματος Παρατηρητών της Δ.Ε.Α.Β. (άρθρο 4). Με τις διατάξεις του άρθρου 5 συνιστάται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) Εθνική Επιτροπή Συντονισμού και ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη συγκρότηση, τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία της. Η Επιτροπή είναι ενδεκαμελής, συγκροτείται με κοινή

απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Προστασίας του Πολίτη και έχει ως έργο τον συντονισμό μεταξύ των αρμόδιων φορέων και των ενεργειών για την ανάπτυξη και την υλοποίηση διυπηρεσιακής προσέγγισης, με σκοπό τη δημιουργία ασφαλούς, προστατευμένου και φιλόξενου περιβάλλοντος σε ποδοσφαιρικούς αγώνες και σε άλλα αθλητικά γεγονότα σε εθνικό επίπεδο.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' (άρθρα 6-7), διά του οποίου τροποποιείται η παρ. 9 του άρθρου 41Γ του ν. 2725/1999, ρυθμίζεται εκ νέου η διαδικασία του δειγματοληπτικού ελέγχου των εισιτηρίων των αθλητικών εκδηλώσεων από τις αστυνομικές αρχές. Μεταξύ άλλων, προβλέπεται η επιβολή συγκεκριμένων μέτρων από τη Δ.Ε.Α.Β. σε περίπτωση παραβάσεων που προκύπτουν από τον έλεγχο των εισιτηρίων, όπως η προσωρινή απαγόρευση χρήσης από θεατές συγκεκριμένων ζωνών ή τμημάτων των κερκίδων της εγκατάστασης ή η διεξαγωγή αθλητικών συναντήσεων χωρίς την παρουσία θεατών για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, ανάλογα με τη φύση της παράβασης. Εάν η Δ.Ε.Α.Β. δεν επιβάλλει τις προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις εντός δύο (2) ημερών από τη διαβίβαση της σχετικής έκθεσης της αστυνομικής αρχής, υποχρεούται να διαβιβάσει αμελλητί την ανωτέρω έκθεση στον αρμόδιο για τον αθλητισμό Υπουργό, με απόφαση του οποίου λαμβάνονται τα ίδια μέτρα (άρθρο 6). Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 7, διά του οποίου προστίθεται άρθρο 41ΙΑ στον ν. 2725/1999, δημιουργείται ηλεκτρονική πλατφόρμα ταυτοποίησης κατόχων αθλητικών εισιτηρίων, η οποία λειτουργεί μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-E.Ψ.Π.), με σκοπό την προσωποποίηση των εισιτηρίων και την ταυτοποίηση των θεατών που εισέρχονται σε αθλητική εγκατάσταση για να παρακολουθήσουν αθλητική συνάντηση. Μεταξύ άλλων, ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία της πλατφόρμας, τον τρόπο χρήσης της από τα ενδιαφερόμενα φυσικά πρόσωπα, την ηλεκτρονική κράτηση εισιτηρίου από τους θεατές, τον τρόπο ταυτοποίησης των στοιχείων των θεατών και έκδοσης των εισιτηρίων, καθώς και τις αθλητικές εκδηλώσεις στις οποίες εφαρμόζονται οι εν λόγω ρυθμίσεις. Επίσης, προβλέπεται απαγόρευση της διεξαγωγής αθλητικής συνάντησης σε αθλητική εγκατάσταση που δεν διαθέτει το προβλεπόμενο στο παρόν σύστημα ελέγχου εισιτηρίων και ταυτοποίησης των εισερχόμενων θεατών. Στην περίπτωση αυτή, και για όσο χρόνο διαρκεί, οι αθλητικές συναντήσεις διεξάγονται χωρίς την παρουσία θεατών. Τέλος, με κοινές υπουργικές αποφάσεις ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τη λειτουργία της πλατφόρμας, το πλαίσιο επιβολής των σχετικών διοικητικών μέτρων, καθώς και η υποχρέωση διεξαγωγής αθλητικών συναντήσεων αποκλειστικά σε αθλητικές εγκαταστάσεις οι οποίες δια-

θέτουν το προβλεπόμενο στο παρόν σύστημα ελέγχου εισιτηρίων και ταυτοποίησης των εισερχόμενων θεατών και για άλλες κατηγορίες πρωταθλημάτων ή διοργανώσεων ποδοσφαίρου ή άλλων ομαδικών αθλημάτων.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' (άρθρο 8), διά του οποίου αντικαθίσταται το άρθρο 41Ε του ν. 2725/1999, αναμορφώνεται το πλαίσιο ηλεκτρονικής εποπτείας των αθλητικών εγκαταστάσεων. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, ορίζονται οι χώροι, εντός και εκτός των αθλητικών εγκαταστάσεων, που καλύπτουν τα ευρισκόμενα σε αυτές ηλεκτρονικά συστήματα εποπτείας, τα οποία τοποθετούνται και συντηρούνται με ευθύνη των ανώνυμων αθλητικών εταιρειών (Α.Α.Ε.). Η διεξαγωγή αθλητικής συνάντησης σε αθλητική εγκατάσταση που δεν διαθέτει το εν λόγω σύστημα ηλεκτρονικής εποπτείας απαγορεύεται. Περαιτέρω, ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη διαδικασία χορήγησης βεβαίωσης από την αστυνομική αρχή σχετικά με την εκπλήρωση της υποχρέωσης των Α.Α.Ε. για τη σύννομη και κανονική λειτουργία των εν λόγω συστημάτων, χωρίς την οποία δεν είναι δυνατή η χορήγηση του πιστοποιητικού που προβλέπεται στο άρθρο 77Α του ν. 2725/1999 από την Επιτροπή Επαγγελματικού Αθλητισμού, τη διαδικασία σχετικών ελέγχων και επιθεώρησεων πριν από την έναρξη και μετά τη λήξη των αθλητικών συναντήσεων από την αρμόδια αστυνομική αρχή, τη σύνταξη σχετικών εκθέσεων και την αποστολή τους στη Δ.Ε.Α.Β., καθώς και τη δυνατότητα διεξαγωγής αθλητικών συναντήσεων χωρίς την παρουσία φιλάθλων, σε περίπτωση που διαπιστωθεί μη σύννομη λειτουργία του συστήματος, με απόφαση της Δ.Ε.Α.Β. Επίσης, μεταξύ άλλων, προβλέπεται η δημιουργία στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) ηλεκτρονικής πλατφόρμας για την υποστήριξη του έργου της Δ.Ε.Α.Β., στην οποία τα αρμόδια αστυνομικά όργανα καταχωρίζουν τις εκθέσεις ελέγχου και επιθεώρησης όσον αφορά τη σύννομη ή μη λειτουργία του συστήματος ηλεκτρονικής εποπτείας και του κέντρου ελέγχου της αθλητικής εγκατάστασης. Τέλος, η υποχρέωση διεξαγωγής αγώνων σε αθλητικές εγκαταστάσεις που διαθέτουν ηλεκτρονικά συστήματα εποπτείας, μπορεί, με απόφαση των αρμόδιων υπουργών, να επεκταθεί και σε άλλες κατηγορίες πρωταθλημάτων ή άλλων διοργανώσεων ποδοσφαίρου, καλαθοσφαίρισης ή πετοσφαίρισης, ή σε πρωταθλήματα ή άλλες διοργανώσεις άλλων ομαδικών αθλημάτων.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ε' (άρθρα 9-11) ρυθμίζονται θέματα που αφορούν την επιβολή διοικητικών κυρώσεων για την αντιμετώπιση της βίας στον αθλητισμό. Συγκεκριμένα, με τις διατάξεις του άρθρου 9, διά του οποίου τροποποιείται το άρθρο 1 του ν. 4326/12015, καθορίζεται εκ νέου η διαδικασία επιβολής των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων και μέτρων σε σοβαρές περιπτώσεις τέλεσης επεισοδίων, παρότρυνσης σε πρόκληση επει-

σοδίων, ρατσιστικής συμπεριφοράς και εν γένει φαινομένων βίας που σχετίζονται με τον αθλητισμό, εντός ή εκτός αγωνιστικών χώρων, και ως αρμόδιο όργανο επιβολής τους ορίζεται η Δ.Ε.Α.Β. Η συνεργασία φυσικών ή νομικών προσώπων με τις αρμόδιες αρχές για τη σύλληψη των δραστών αποτελεί ελαφρυντική περίπτωση για τη μείωση του προστίμου. Επίσης, παρέχεται η δυνατότητα εξειδίκευσης των ποσών των οριζόμενων προστίμων, ανάλογα με την έκταση, την ένταση και τη βαρύτητα των σχετικών πράξεων, καθώς και του προσώπου στο οποίο επιβάλλονται (φυσικά ή νομικά πρόσωπα, αθλητικά σωματεία, Τ.Α.Α. ή Α.Α.Ε), με την έκδοση απόφασης των αρμόδιων υπουργών. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 10, διά του οποίου προσιθίζεται άρθρο 1Α στον ν. 4326/2015, θεσπίζονται ειδικές περιπτώσεις επιβολής διοικητικών κυρώσεων στο πλαίσιο αθλητικών συναντήσεων, όπως η ρίψη αντικειμένων εντός του αγωνιστικού χώρου, των αποδυτηρίων ή των κερκίδων αθλητικής εγκατάστασης, ή της παράνομης εισόδου θεατή ή άλλου μη διαπιστευμένου προσώπου στους εν λόγω χώρους κατά τα ειδικώς οριζόμενα, και καθορίζεται η διαδικασία επιβολής τους από τη Δ.Ε.Α.Β. ή, σε περίπτωση άπρακτης παρόδου της οριζόμενης προθεσμίας, με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού. Τέλος, στο άρθρο 11 προβλέπεται η απομείωση της χρηματοδότησης Αθλητικών Ανωνύμων Εταιρειών (Α.Α.Ε.), Τμημάτων Αμειβομένων Αθλητών (Τ.Α.Α.) και ερασιτεχνικών αθλητικών σωματείων από τη φορολογία των κερδών από το «Στοίχημα» και τα τυχερά παίγνια που διεξάγονται από την ΟΠΑΠ Α.Ε., εφόσον έχουν επιβληθεί κυρώσεις για παραβατικές συμπεριφορές των ιδίων ή των φιλάθλων τους, κατά τα ειδικώς οριζόμενα. Σχετικά ζητήματα για την εφαρμογή της προτεινόμενης διάταξης εξειδικεύονται με απόφαση των αρμόδιων υπουργών.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ' (άρθρα 12-15) αναμορφώνεται το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των λέσχων φιλάθλων. Ειδικότερα, με τις διατάξεις του άρθρου 12, διά του οποίου τροποποιείται το άρθρο 41Β του ν. 2725/1999, μεταξύ άλλων, συμπληρώνεται η έννοια του όρου «μετά από τη λήξη αθλητικής εκδήλωσης», και προβλέπεται η υποχρέωση (όχι η δυνατότητα, όπως ισχύει) αθλητικού σωματείου ή ποδοσφαιρικής ανώνυμης εταιρείας (Π.Α.Ε.) να παρέχουν τη γραπτή συναίνεσή τους για τη λειτουργία μίας μόνο λέσχης ανά αθλητικό σωματείο ή Π.Α.Ε., η οποία έχει ως έδρα την έδρα του αθλητικού σωματείου ή της Π.Α.Ε. Κάθε λέσχη μπορεί να διατηρεί ένα (1) παράρτημα και να έχει σε λειτουργία ένα (1) γραφείο ή εντευκτήριο ανά περιφερειακή ενότητα. Εν συνεχεία, καθορίζονται εκ νέου οι προϋποθέσεις της αναγνώρισης λέσχης ως σωματείου από τα αρμόδια δικαστήρια και προβλέπεται ότι στο καταστατικό της πρέπει να περιλαμβάνονται διατάξεις που αφορούν την επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων αποβολής από αυτήν με-

λών της που διαπράττουν αδικήματα βίας, με «σαφή αθλητική αναφορά και αθλητικό υπόβαθρο, που ανάγεται σε αντιπαλότητα μεταξύ οπαδών αθλητικών ομάδων», με αφορμή ή μη αθλητικές εκδηλώσεις, τη διοίκησή της, τις αρχαιρεσίες για την ανάδειξη των καταστατικών οργάνων της και τους σκοπούς της. Επίσης, καθορίζονται εκ νέου τα στοιχεία τα οποία κάθε λέσχη υποχρεούται να υποβάλλει κατ' έτος στη Γ.Γ.Α., και προβλέπεται η δυνατότητα σύστασης ειδικού Παραρτήματος Καλαθοσφαίρισης ή Πετοσφαίρισης σε Λέσχη Φιλάθλων, το οποίο λειτουργεί ανεξάρτητα, με τη συναίνεση και υπό την εποπτεία του οικείου Τμήματος Αμειβομένων Αθλητών (Τ.Α.Α.) ή της οικείας Καλαθοσφαιρικής Ανώνυμης Εταιρίας (Κ.Α.Ε.). Τέλος, προβλέπεται η υποχρέωση σύστασης από τις λέσχες φιλάθλων οι οποίες έχουν αναγνωρισθεί και λειτουργούν νόμιμα σύμφωνα με το παρόν, μίας (1) αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας, με την επωνυμία «Πανελλήνια Ομοσπονδία Λεσχών Φιλάθλων», η οποία μετέχει και εκπροσωπεί τη χώρα σε διεθνείς συνομοσπονδίες λεσχών φιλάθλων, και ρυθμίζονται σχετικά ζητήματα.

Με τις διατάξεις του άρθρου 13, διά του οποίου τροποποιείται το άρθρο 41Ι του ν. 2725/1999, ρυθμίζονται εκ νέου ζητήματα που αφορούν το Ψηφιακό Μητρώο Μελών Λεσχών Φιλάθλων, ιδίως, όσον αφορά την προσβασιμότητά του και από άλλους πιστοποιημένους χρήστες, ενώ συμπληρώνεται η υφιστάμενη νομοθετική εξουσιοδότηση όσον αφορά τη δυνατότητα θέσπισης και επιβολής διοικητικών κυρώσεων για πλημμελή ή μη προσήκουσα καταχώριση στοιχείων στο Μητρώο.

Με τις διατάξεις του άρθρου 14, διά του οποίου τροποποιείται το άρθρο 41Δ του ν. 2725/1999, προστίθεται στο εν λόγω άρθρο νέα παράγραφος 6 Α, διά της οποίας θεσπίζεται απαγόρευση της ανάρτησης πανό ή άλλων επιγραφών με πολιτικό, θρησκευτικό ή ιδεολογικό χαρακτήρα, με υβριστικό, ρατσιστικό ή σεξιστικό περιεχόμενο σε αθλητική εγκατάσταση. Σε περίπτωση παραβίασης της ως άνω απαγόρευσης, η οποία διαπιστώνεται από την αρμόδια αστυνομική αρχή, επιβάλλεται από τη Δ.Ε.Α.Β., για κάθε πανό, πρόστιμο στο αθλητικό σωματείο, στο Τ.Α.Α. ή στην Α.Α.Ε. φίλαθλοι των οποίων προέβησαν στην ανάρτησή του.

Τέλος, στο άρθρο 15, διά του οποίου συμπληρώνεται η παρ. 5 του άρθρου 41ΣΤ του ν. 2725/1999, προβλέπεται η επιβολή ποινικών κυρώσεων σε όποιον με δημόσιες δηλώσεις, ανακοινώσεις, δημόσιες καταχωρίσεις ή δημοσιεύσεις υποκινεί, παροτρύνει, ενθαρρύνει ή διευκολύνει πράξεις ή ενέργειες που μπορούν να οδηγήσουν στη διάπραξη αδικημάτων βίας ή απειλής βίας, σε βάρος των διοικητικών, δικαιοδοτικών, δικαστικών και πειθαρχικών οργάνων του επαγγελματικού αθλητισμού, των προσώπων που συγκροτούν τα όργανα διαιτησίας του επαγγελματικού αθλητισμού και γενικά των διαιτη-

τών, των μελών διοίκησης της οικείας αθλητικής Ομοσπονδίας, καθώς και κατά των αξιωματούχων των επαγγελματικών Α.Α.Ε.

Με τις διατάξεις του Μέρους Γ΄ (άρθρα 16-23), το οποίο διαρθρώνεται σε δύο (2) Κεφάλαια (Α΄-Β΄), ρυθμίζονται ζητήματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού. Ειδικότερα, στο Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 16 και 17) ορίζονται ο σκοπός (άρθρο 16) και το αντικείμενο του Μέρους Γ΄ του νομοσχεδίου (άρθρο 17). Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ (άρθρα 18-23), μεταξύ άλλων, συνιστάται στη Γ.Γ.Α. Πληροφοριακό Σύστημα (ψηφιακή πλατφόρμα) με την ονομασία «e-ΚΟΥΡΟΣ» για τον ψηφιακό μετασχηματισμό στον χώρο του αθλητισμού με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και ηλεκτρονικών διασυνδέσεων, και καθορίζεται ο σκοπός της δημιουργίας του. Με αποφάσεις των αρμόδιων υπουργών ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος, τη διαλειτουργικότητά του με τα πληροφοριακά συστήματα της δημόσιας διοίκησης, καθώς και θέματα σχετικά με την ασφαλή επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την ασφαλή διαβίβαση των δεδομένων κ.λπ. (άρθρα 18 και 24). Περαιτέρω, αυξάνεται από διετής σε τετραετή η θητεία των Επιτροπών Διοίκησης Εθνικών Γυμναστηρίων και της επιταμελούς Επιτροπής Διοίκησης του Καυταντζόγλειου Εθνικού Σταδίου Θεσσαλονίκης. Για το εν λόγω στάδιο προβλέπεται η πρόσληψη Συντονιστή Γενικού Διευθυντή με απόφαση του αρμόδιου υπουργού. Με κοινή υπουργική απόφαση καθορίζονται ζητήματα σχετικά με τη θητεία την αμοιβή και τους όρους απασχόλησής του (άρθρο 19). Εξ άλλου, παρέχεται η δυνατότητα απόκτησης άδειας άσκησης επαγγέλματος προπονητή Α΄ επιπέδου, χωρίς απολυτήριο λυκείου, σε κατόχους διπλώματος σχολής προπονητών επιπέδου τουλάχιστον UEFA B, και σε εκπαιδευτές των αθλημάτων της σκοποβολής και της τοξοβολίας, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις (άρθρο 20), και παρατείνεται εκ νέου, έως την 30.6.2024, η καταληκτική ημερομηνία μέχρι την οποία τα αθλητικά σωματεία, οι αθλητικές ενώσεις και οι αθλητικές ομοσπονδίες οφείλουν να εναρμονίσουν τα καταστατικά τους με συγκεκριμένες διατάξεις του ν. 2725/1999 (άρθρο 21). Επίσης, παρέχεται η δυνατότητα επιχορήγησης, από τους οικείους δήμους, σχολικών μονάδων οι οποίες βρίσκονται εντός των διοικητικών τους ορίων, για την κάλυψη των δαπανών των αθλητικών τους ομάδων που συμμετέχουν σε πανελλήνιους σχολικούς αγώνες (άρθρο 22). Ακόμη, παρατείνεται και για το έτος 2024 η εξαιρετική διάταξη σύμφωνα με την οποία το ποσοστό των φορολογικών εσόδων από τυχερά παίγνια που χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση αθλητικών ομάδων και την επιχορήγηση των Ειδικών Επιτροπών του άρθρου 53 του ν. 2725/1999, είναι ακατάσχετο στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκ-

κλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, δεν υπόκεινται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα.

Τέλος, στο άρθρο 24 περιλαμβάνονται εξουσιοδοτικές διατάξεις για την εφαρμογή των ρυθμίσεων του άρθρου 18 του νομοσχεδίου που αφορά το Πληροφοριακό Σύστημα «e-ΚΟΥΡΟΣ».

Στο Μέρος Δ' (άρθρο 25) περιλαμβάνονται μεταβατικές διατάξεις, οι οποίες αφορούν τη λήξη της θητείας της Δ.Ε.Α.Β. υπό την παρούσα συγκρότησή της, και την υποχρέωση των Π.Α.Ε. να χορηγήσουν την οριζόμενη γραπτή συναίνεση για τη λειτουργία λέσχης φιλάθλων εντός δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Π.Α.Ε. η οποία δεν συμμορφώνεται με την εν λόγω υποχρέωση, δεν χρηματοδοτείται για το τρέχον οικονομικό έτος.

Στο Μέρος Ε' (άρθρο 25) ορίζεται η έναρξη ισχύος των διατάξεων του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 1

A. Το Σύνταγμα, αναγνωρίζοντας το δίκαιο της ανάγκης, ορίζει στο άρθρο του 44 παρ. 1 ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκδίδει, μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου, σε περιπτώσεις εξαιρετικώς επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης. Οι Πράξεις αυτές θεσπίζουν κανόνες δικαίου τυπικής ισχύος ίσης με του νόμου και, συνεπώς, με αυτές δύνανται να τροποποιούνται ή να καταργούνται υφιστάμενες νομοθετικές ρυθμίσεις (βλ. ΣτΕ [ΟΛ] 1250/2003, ΣτΕ [ΟΛ] 3612/2002, ΣτΕ [ΟΛ] 3636/1989, βλ. και Επ. Σπηλιωτόπουλο - Β. Κονδύλη, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, 16η έκδοση, 2023, παρ. 44-45, σελ. 51-53). Σημειωτέον ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν παρεμβαίνει σε ό,τι αφορά τη σκοπιμότητα της Πράξης (άρθρα 30 παρ. 1, 50 και 82 παρ. 1 του Συντάγματος). Η εκτίμηση της συνδρομής των προϋποθέσεων κύρωσης Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου ανήκει στην αρμοδιότητα της Βουλής. Κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, η συνδρομή των ουσιαστικών προϋποθέσεων του άρθρου 44 παρ. 1 του Συντάγματος (δηλαδή η ύπαρξη έκτακτων περιστάσεων εξαιρετικώς επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης) δεν υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο, διότι συνδέεται με την εκτίμηση της ανάγκης λήψης αυτού του μέτρου, η οποία ανάγεται στη σφαίρα της πολιτικής ευθύνης των πολιτειακών οργάνων που, κατά το Σύνταγμα, ασκούν τη νομοθετική εξουσία (βλ. ΣτΕ [ΟΛ] 1250/2003, ΣτΕ [ΟΛ] 3636/1989, ΣτΕ [ΟΛ] 2289/1987). Συνεπώς, ο δικαστής ελέγχει, αφενός μεν, την τήρηση των δια-

δικαστικών προϋποθέσεων έκδοσης των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου (ΣτΕ [Ολ] 1250/2003), την έγκαιρη, δηλαδή, κατά το Σύνταγμα, υποβολή τους προς κύρωση ενώπιον της Ολομέλειας της Βουλής (άρθρα 44 παρ. 1 και 72 παρ. 1 του Συντάγματος), αφετέρου δε, το περιεχόμενό τους από την άποψη της συνταγματικότητας. Ο έλεγχος αυτός λαμβάνει χώρα επ' ευκαιρία της προσβολής με αίτηση ακυρώσεως διοικητικών (ατομικών ή κανονιστικών) πράξεων που έχουν εκδοθεί βάσει Πράξεως Νομοθετικού Περιεχομένου (βλ. Επ. Σπηλιωτόπουλο - Β. Κονδύλη, τ. 2, όπ. π., παρ. 477, σελ. 133-134, και Α. Γέροντα, Π. Παυλόπουλο, Γ. Σιούτη και Σ. Φλογαϊτή, Διοικητικό Δίκαιο, 5η έκδ., 2022, σελ. 188-190).

Κατά το Σύνταγμα, οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου υποβάλλονται στη Βουλή για κύρωση εντός σαράντα ημερών από την έκδοσή τους ή εντός σαράντα ημερών από τη σύγκληση της Βουλής σε σύνοδο, και πρέπει να κυρωθούν από τη Βουλή μέσα σε τρεις μήνες από την υποβολή τους. Σε αντίθετη περίπτωση, αποβάλλουν την ισχύ τους εφεξής και, συνεπώς, ισχύουν για το χρονικό διάστημα από τη δημοσίευσή τους μέχρι την εκπνοή της προθεσμίας για την υποβολή τους στη Βουλή, ή την απόφαση της Βουλής να μην τις κυρώσει (βλ. ΣτΕ 3636/1989). Εάν εγκριθούν από την Ολομέλεια εμπροθέσμως, εξακολουθούν να ισχύουν. Η αναδρομική κατάργηση ή τροποποίησή τους είναι δυνατή μόνο με νομοθετική ρύθμιση ή κατά νομοθετική εξουσιοδότηση (βλ. Επ. Σπηλιωτόπουλο - Β. Κονδύλη, τ. 1, όπ. π., παρ. 44-45, σελ. 51-53. Για τις Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου βλ., ενδεικτικά, Π. Παραρά, Η εφαρμογή του άρθρ. 44§1 του Συντάγματος, σε ΤοΣ 2 (1976), σελ. 195 επ., του ιδίου, Οι πράξεις νομοθετικού περιεχομένου του Προέδρου της Δημοκρατίας, 1981, σελ. 110 επ., του ιδίου, Σύνταγμα 1975 – Corpus, τ. Ι, σελ. 526 επ., Επ. Σπηλιωτόπουλο - Β. Κονδύλη όπ. π., τ. 1, παρ. 44-45, σελ. 51-53, και τ. 2, όπ. π., παρ. 477, σελ. 133-134, Κ. Μαυριά, Συνταγματικό Δίκαιο, 6η έκδοση, 2021, σελ. 225-229, Αντ. Παντελή, Εγχειρίδιο Συνταγματικού Δικαίου, 5η έκδοση, 2020, σελ. 455-457 επ., Αθ. Ράϊκο Γενική Πολιτειολογία και Συνταγματικό Δίκαιο, Οργανωτικό Μέρος ΙΙ, 5η έκδ., 2018, σελ. 72-73, Ευ. Βενιζέλο, Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου, 2021, σελ. 151 επ., Κ. Χρυσόγονο, Συνταγματικό Δίκαιο, 3η αναθεωρημένη έκδοση, 2022, σελ. 713-714).

Εξ άλλου, συμφώνως προς το άρθρο 113 παρ. 2 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Α'), τα νομοσχέδια τα οποία κυρώνουν Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου «περιέχουν απαραίτητως ένα άρθρο που κυρώνει αυτούσια την πράξη νομοθετικού περιεχομένου. Μπορούν, επίσης, να προστεθούν και διατάξεις που ρυθμίζουν θέματα σχετικά με την κυρούμενη πράξη».

Β. Η υπό κύρωση Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Εκτακτα μέτρα απαγόρευσης διάθεσης εισιτηρίων και παρουσίας θεατών σε αγώνες ποδοσφαίρου για επιτακτικούς λόγους προστασίας της δημόσιας τάξης και ασφάλειας», δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθ. 203 Φ.Ε.Κ., τεύχος Α', της 11.12.2023, και, επομένως, εγκαίρως υπεβλήθη στη Βουλή την 20.1.2024, δύναται δε να κυρωθεί από την Ολομέλεια της Βουλής εντός τριών μηνών από την υποβολή της.

2. Επί των άρθρων 4, 5, 12, 13 και 18

Στις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του τροποποιούμενου διά του άρθρου 4 του παρόντος άρθρου 41Α του ν. 2725/1999, των παρ. 1 και 4 του άρθρου 5 του παρόντος, της παρ. 9Α του τροποποιούμενου διά του άρθρου 12 του παρόντος άρθρου 41Β του ν. 2725/1999, της παρ. 1 του τροποποιούμενου διά του άρθρου 13 του παρόντος άρθρου 41Ι του ν. 2725/1999, και του άρθρου 18 του παρόντος, η λέξη «συστήνεται» θα ήταν δόκιμο να αντικατασταθεί από τη λέξη «συνιστάται».

3. Επί των άρθρων 2 και 3

Οι διατάξεις των εν λόγω άρθρων ορίζουν τον σκοπό και το αντικείμενο των ρυθμίσεων του Μέρους Β', και όχι του Μέρους Α'. Επίσης, θα μπορούσε να τεθεί κόμμα πριν από τη φράση «με απώτερο στόχο (...) θεάματος», εφόσον αυτή συνεχεται συντακτικά προς την πρώτη πρόταση του κειμένου («Οι ρυθμίσεις (...) της βίας»).

4. Επί του άρθρου 4

Στην περίπτωση ιδ) της τροποποιούμενης διά του παρόντος παρ. 3 του ίδιου άρθρου, για λόγους σαφήνειας, θα ήταν ίσως ορθότερο η φράση «την εισήγηση για την επιβολή ή την επιβολή διοικητικών κυρώσεων κατά της βίας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις» να διατυπωθεί ως εξής: «την επιβολή διοικητικών κυρώσεων ή την εισήγηση για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων κατά της βίας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις».

5. Επί του άρθρου 6

Για λόγους εφαρμογής της διάταξης του ένατου εδαφίου της τροποποιούμενης διά του παρόντος παρ. 9 του άρθρου 41Γ του ν. 2725/1999, η οποία αφορά την καταχώριση των στοιχείων ταυτότητας του κατόχου και του πραγματικού δικαιούχου εισιτηρίου αγώνα στην κεντρική βάση δεδομένων της περ. γ) της παρ. 6 του εν λόγω άρθρου, σε περίπτωση βεβαίωσης παράβασης των διατάξεων περί κατοχής ονομαστικών εισιτηρίων, θα ήταν χρήσιμο

να διευκρινίζεται ο χρόνος διατήρησης αυτών των στοιχείων στην ως άνω κεντρική βάση δεδομένων, μετά το πέρας του οποίου διαγράφονται.

6. Επί του άρθρου 7

Δεδομένου ότι στο κείμενο του προστιθέμενου διά του παρόντος άρθρου 41Α στον ν. 2725/1999 «Πλατφόρμα ταυτοποίησης κατόχων αθλητικών εισιτηρίων» δεν υπάρχει ρύθμιση για φιλάθλους (π.χ., μεγαλύτερης ηλικίας) οι οποίοι δεν διαθέτουν κινητό τηλέφωνο («smartphone») ή δεν έχουν ευχέρεια στη χρήση της τεχνολογίας όσον αφορά την έκδοση και τη χρήση ηλεκτρονικού εισιτηρίου, θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να γίνει σχετική αναφορά στο κείμενο της παρ. 8 του παρόντος, η οποία προβλέπει την έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Προστασίας του Πολίτη για τη ρύθμιση των σχετικών ζητημάτων.

7. Επί του άρθρου 8

Στην παρ. 1 του τροποποιούμενου διά του παρόντος άρθρου 41Ε του ν. 2725/1999 τελευταίο εδάφιο, θα μπορούσε να προστεθεί η φράση «ως άνω» μετά τις λέξεις «αθλητική συνάντηση», προκειμένου να καθίσταται σαφές ότι η διάταξη αφορά τις αθλητικές συναντήσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της.

Επίσης, στο προτελευταίο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου θα μπορούσε να προστεθεί η φράση «κάνει χρήση της εγκατάστασης και» εντός της αναφορικής πρότασης «που (...) της παρ. 1», προκειμένου να καθίσταται σαφές ότι ευθύνεται η Α.Α.Ε. η οποία κάνει χρήση της εγκατάστασης ως έδρας (γηπεδούχος Α.Α.Ε.) (βλ. και πρώτο εδάφιο της παρ. 4).

Περαιτέρω, στα πέμπτο και ένατο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου προβλέπεται η διεξαγωγή αθλητικής συνάντησης χωρίς την παρουσία φιλάθλων ως μέτρο που επιβάλλεται με απόφαση της Δ.Ε.Α.Β., στην περίπτωση κατά την οποία στη σχετική αθλητική εγκατάσταση διαπιστώνεται από την αρμόδια αστυνομική αρχή μη σύννομη λειτουργία του συστήματος ηλεκτρονικής εποπτείας. Για λόγους εφαρμογής της διάταξης, θα ήταν χρήσιμο να διευκρινισθεί η τύχη των διατεθέντων στους φιλάθλους εισιτηρίων.

Ακόμη, με την περ. α) της παρ. 8 του άρθρου παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση λεπτομερειακών και τεχνικών ζητημάτων όσον αφορά τη λειτουργία των ηλεκτρονικών συστημάτων εποπτείας σε αθλητικές εγκαταστάσεις. Μεταξύ των προς καθορισμό θεμάτων περιλαμβάνονται και «τα πρόσωπα και οι φορείς που έχουν δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα».

Δοθέντος ότι στην παρ. 3 του άρθρου προβλέπεται ότι «[η] χρήση και η

λειτουργία των συστημάτων της παρ. 1, καθώς και η ευθύνη της επεξεργασίας και φύλαξης των δεδομένων που αυτά παράγουν ανήκουν αποκλειστικά στην Ελληνική Αστυνομία (...), η οποία δύναται να γνωστοποιεί τα εν λόγω δεδομένα «στη Διαρκή Επιτροπή Αντιμετώπισης της Βίας (Δ.Ε.Α.Β.), το οικείο πειθαρχικό όργανο και κατά περίπτωση στις αρμόδιες ανακριτικές και δικαστικές αρχές», ερωτάται αν με τη νομοθετική εξουσιοδότηση δύναται να παρέχεται πρόσβαση και σε άλλους φορείς, πέραν των ανωτέρω.

Τέλος, στην περ. β) της παρ. 8 του άρθρου θεσπίζεται νομοθετική εξουσιοδότηση για την απόφαση διεξαγωγής αγώνων άλλων κατηγοριών πρωταθλημάτων ή άλλων διοργανώσεων ποδοσφαίρου, καλαθοσφαίρισης ή πετοσφαίρισης ή άλλων ομαδικών αθλημάτων σε αθλητικές εγκαταστάσεις «που διαθέτουν ηλεκτρονικά συστήματα εποπτείας».

Για λόγους εφαρμογής της διάταξης θα ήταν χρήσιμο να διευκρινισθεί αν η διάταξη αναφέρεται στα συστήματα εποπτείας με τις προδιαγραφές της παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

8. Επί του άρθρου 10

Στην παρ. 3 του εισαγόμενου διά του παρόντος άρθρου 1Α στον ν. 4326/2015 προβλέπεται ότι «[σ]ε περιπτώσεις παραβιάσεων των παρ. 1 ή 2 και ταυτόχρονης μη σύννομης λειτουργίας καθ' όλη τη διάρκεια της αθλητικής συνάντησης του ηλεκτρονικού συστήματος εποπτείας του άρθρου 41Ε του ν. 2725/1999 (Α' 121) ή διαπίστωσης της οποιασδήποτε πλημμέλειας ή αστοχίας στη λειτουργία του, οι κυρώσεις των παρ. 1 και 2 διπλασιάζονται».

Για λόγους εφαρμογής της διάταξης θα ήταν χρήσιμο να καταστεί σαφές ότι σε περίπτωση διαπίστωσης σωρευτικής συνδρομής παραβιάσεων των παρ. 1 ή 2 του άρθρου 1Α και του άρθρου 41Ε του ν. 2725/1999, δεν επιβάλλονται και οι κυρώσεις των πέμπτου και ένατου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 41Ε του ν. 2725/1999. Επίσης, πρέπει να διευκρινισθεί η περίπτωση της σωρευσης παραβιάσεων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 1Α του ν. 4326/2015 και του άρθρου 41Ε του ν. 2725/1999.

Εξ άλλου, στην παρ. 4 του νέου άρθρου 1Α του ν. 4326/2015 ορίζεται ότι «[α]ν η αθλητική συνάντηση διεξάγεται με την παρουσία θεατών τόσο της γηπεδούχου όσο και της φιλοξενούμενης ομάδας, οι οποίοι βρίσκονται συγκεντρωμένοι σε διακεκριμένα τμήματα των κερκίδων της αθλητικής εγκατάστασης, οι διοικητικές κυρώσεις των παρ. 1 και 2 επιβάλλονται στο αθλητικό σωματείο, το Τ.Α.Α. ή την Α.Α.Ε. που συνδέεται με τους θεατές που παρβίασαν τις παρ. 1 και 2».

Εν προκειμένω, παρατηρείται ότι, κατά την παρ. 1 του άρθρου, «[σ]ε περιπτώσεις ρίψης εντός του αγωνιστικού χώρου ή των αποδυτηρίων ή σε κερκίδα αθλητικής εγκατάστασης πριν από την έναρξη, κατά τη διάρκεια ή μετά από τη λήξη αθλητικής εκδήλωσης, αντικειμένου πρόσφορου να προκαλέσει σωματική βλάβη προσώπου και ιδίως πυρσού, φωτοβολίδας, κροτίδας, βεγγαλικού, πυροτεχνήματος, καπνογόνου και οποιασδήποτε γενικώς εύφλεκτης ύλης, στο αθλητικό σωματείο, το Τ.Α.Α. ή την Α.Α.Ε. που αγωνίζεται ως γηπεδούχος, επιβάλλεται η διοικητική κύρωση της διεξαγωγής μίας (1) αθλητικής συνάντησης χωρίς την παρουσία θεατών σε οποιαδήποτε διοργάνωση». Επομένως, σε αυτήν την περίπτωση η κύρωση επιβάλλεται στο γηπεδούχο αθλητικό σωματείο ή Τ.Α.Α. ή τη γηπεδούχο Α.Α.Ε.

Ακολουθως, στην παρ. 2 ορίζεται ότι «[σ]ε περιπτώσεις παράνομης εισόδου θεατή ή άλλου μη διαπιστευμένου προσώπου εντός του αγωνιστικού χώρου και του χώρου των αποδυτηρίων αθλητικής εγκατάστασης, πριν από την έναρξη ή κατά τη διάρκεια αθλητικής εκδήλωσης, εφόσον από την είσοδο αυτή προκλήθηκε καθυστέρηση της έναρξης ή προσωρινή διακοπή της αθλητικής συνάντησης, επιβάλλεται η διοικητική κύρωση διεξαγωγής μίας (1) αθλητικής συνάντησης χωρίς την παρουσία θεατών σε οποιαδήποτε διοργάνωση. Αν από τη συμπεριφορά του πρώτου εδαφίου προκλήθηκε ματαίωση ή οριστική διακοπή της αθλητικής συνάντησης, επιβάλλεται η διοικητική κύρωση διεξαγωγής τριών (3) αθλητικών συναντήσεων χωρίς την παρουσία θεατών σε οποιαδήποτε διοργάνωση». Εν προκειμένω δεν ορίζεται σε βάρος τίνος επιβάλλεται η προβλεπόμενη κύρωση. Η αποσαφήνιση ως προς την παρ. 2 εισάγεται με την παρ. 4, η οποία, όμως, καθόσον αφορά παραβάσεις της παρ. 1, φαίνεται να διευρύνει τον αριθμό των φορέων στους οποίους επιβάλλονται οι κυρώσεις, δοθέντος ότι η παρ. 1 αναφέρεται μόνο στο γηπεδούχο αθλητικό σωματείο και Τ.Α.Α. και τη γηπεδούχο Α.Α.Ε.

Περαιτέρω, ζητήματα ερμηνείας κατά την εφαρμογή της διάταξης της παρ. 4 πιθανώς να ανακύψουν όσον αφορά τον τρόπο διαπίστωσης της «σύνδεσης» των θεατών με αθλητικά σωματεία, Τ.Α.Α και Α.Α.Ε., από την οποία θα εξαρτάται η επιβολή των εν λόγω κυρώσεων. Το αυτό και όσον αφορά την περίπτωση κατά την οποία δεν θα προκύπτει σύνδεση των θεατών που παραβίασαν τις παρ. 1 και 2 του νέου άρθρου με αθλητικό σωματείο, Τ.Α.Α. ή Α.Α.Ε., και επομένως δεν θα συντρέχει η προϋπόθεση της επιβολής των εν λόγω κυρώσεων.

9. Επί του άρθρου 11

Στο πρώτο εδάφιο της προτεινόμενης διάταξης ορίζεται ότι «[ε]ιδικώς για τη χρηματοδότηση Αθλητικών Ανωνύμων Εταιρειών (Α.Α.Ε.), Τμημάτων Αμειβομένων Αθλητών (Τ.Α.Α.) και ερασιτεχνικών αθλητικών σωματείων, ποσοστό έως πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού που προβλέπεται στην απόφαση της παρ. 2 καταβάλλεται, εφόσον δεν έχουν επιβληθεί τελεσιδικώς κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος κατ' επανάληψη κυρώσεις για 20 περισσότερες παραβατικές συμπεριφορές των ιδίων ή των φιλάθλων τους, όπως αυτές τυποποιούνται στις πειθαρχικές διατάξεις της οικείας αθλητικής ομοσπονδίας».

Περαιτέρω, στην αιτιολογική έκθεση επί του προτεινόμενου άρθρου (κατ' άρθρον ανάλυση, σελ. 54), αναφέρεται ότι «κ]αθιερώνεται για πρώτη φορά ως προϋπόθεση για την καταβολή του επιπλέον πενήντα τοις εκατό (50%) της χρηματοδότησης από τη φορολογία των κερδών των παικτών στοιχήματος των Αθλητικών Ανωνύμων Εταιρειών (Α.Α.Ε.) και Τμημάτων Αμειβομένων Αθλητών (Τ.Α.Α.), η μη τελεσιδική επιβολή κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος κατ' επανάληψη κυρώσεων για περισσότερες παραβατικές συμπεριφορές των ιδίων ή των φιλάθλων τους, όπως αυτές τυποποιούνται στις πειθαρχικές διατάξεις της οικείας αθλητικής ομοσπονδίας».

Υπό το φως των ανωτέρω, για λόγους σαφήνειας, η ως άνω προτεινόμενη διάταξη θα μπορούσε να διατυπωθεί ως εξής: «Ειδικώς για τη χρηματοδότηση Αθλητικών Ανωνύμων Εταιρειών (Α.Α.Ε.), Τμημάτων Αμειβομένων Αθλητών (Τ.Α.Α.) και ερασιτεχνικών αθλητικών σωματείων, ποσοστό έως πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού που προβλέπεται στην απόφαση της παρ. 2, δεν καταβάλλεται αν έχουν επιβληθεί τελεσιδικώς κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος κατ' επανάληψη κυρώσεις για περισσότερες περιπτώσεις παραβατικής συμπεριφοράς των ιδίων ή των φιλάθλων τους, όπως αυτές τυποποιούνται στις πειθαρχικές διατάξεις της οικείας αθλητικής ομοσπονδίας», αν αυτή είναι η βούληση του νομοθέτη.

10. Επί του άρθρου 12

Α. Στην περίπτωση γ) του εισαγωγικού εδαφίου του παρόντος αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι στο άρθρο 41B του ν. 2725/1999 (Α' 121), περί λεσχών φιλάθλων, «γ) οι παρ. 1 έως 3, 5 έως 7, 9, 10 και 12 αντικαθίστανται και το άρθρο 41B διαμορφώνεται ως εξής».

Σημειώνεται, σχετικά, ότι, στην προτεινόμενη διάταξη, η παρ. 6Α παραμένει ως έχει, ενώ προστίθενται νέες παράγραφοι 9Α και 13Α. Επομένως, η περ. γ) πρέπει να αντικατασταθεί ως εξής: «γ) οι παρ. 1 έως 3, 5, 6, 7, 9, 10 και 12 αντικαθίστανται, προστίθενται νέες παράγραφοι 9Α και 13Α, και το άρθρο 41B διαμορφώνεται ως εξής».

Β. Με το παρόν προτείνεται η τροποποίηση του άρθρου 41Β του ν. 2725/1999 περί λεσχών φιλάθλων. Η αναθεώρηση αυτών των διατάξεων περιλαμβάνει, ιδίως, τον περιορισμό όσον αφορά τη σύνδεση, κατά την έννοια των θεσπιζόμενων ρυθμίσεων, ενός αθλητικού σωματείου ή μίας Π.Α.Ε. με τη λέσχη φιλάθλων στην οποία παρέχεται από το οικείο αθλητικό σωματείο ή την Π.Α.Ε. έγγραφη συναίνεση ως προς τη λειτουργία της ως σωματείου, ένα ελάχιστο περιεχόμενο όσον αφορά το καταστατικό της λέσχης, που αφορά, μεταξύ άλλων, τις εκλογικές διαδικασίες για την ανάδειξη των μελών του διοικητικού συμβουλίου της λέσχης και την αποβολή μελών από αυτή, τον περιορισμό ως προς την ίδρυση ενός (1) παραρτήματος των λεσχών ανά περιφερειακή ενότητα, και την υποχρεωτική σύσταση πανελλήνιας ομοσπονδίας λεσχών φιλάθλων από τις λέσχες φιλάθλων που θα λειτουργούν εφεξής σύμφωνα με τους όρους του νόμου.

Κατά την αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, οι ανωτέρω περιορισμοί δικαιολογούνται στο πλαίσιο της αντιμετώπισης φαινομένων βίας με αφορμή αθλητικές εκδηλώσεις, προκειμένου να «συνδεθούν» ιδίως οι λέσχες φιλάθλων με τις Π.Α.Ε., οι οποίες θα αναλαμβάνουν πάσης φύσεως σχετικές συνέπειες (οικονομικές, διαχειριστικές κ.λπ.) (βλ. αιτιολογική έκθεση επί του νομοσχεδίου, σελ. 55 και 44-45).

Σχετικά σημειώνεται ότι με τις διατάξεις του άρθρου 12 παρ. 1-3 του Συντάγματος «κατοχυρώνεται το δικαίωμα να συνεταιρίζεται καθένας και να ιδρύει σωματεία μη κερδοσκοπικά, το δικαίωμα δε αυτό αποτελεί ειδικότερη μορφή της ελευθερίας της ομαδικής πνευματικής κίνησης και δράσης, καθώς και βάση της ελευθερίας της επαγγελματικής οργάνωσης (ΑΠ 1624/2017). (...) η δε άσκησή του δεν τελεί "υπό την ειδική επιφύλαξη του νόμου" (ΟΛΑΠ 3/2012). Η ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι περιλαμβάνει και την ελευθερία επιλογής των οργανωτικών μέσων για την επίτευξη του σκοπού των σωματείων, καθώς και της λήψης αποφάσεων από τα αρμόδια όργανά τους, με αποτέλεσμα οι τιθέμενοι περιορισμοί στην ελευθερία αυτή πρέπει να προβλέπονται ρητώς και να ερμηνεύονται στενά (ΣτΕ 4530/2015). Έκφραση αυτονομίας του σωματείου αποτελεί το καταστατικό του, που περιέχει τους εγγράφως τεθέντες κανόνες, δεσμευτικούς για τα μέλη και τη διοίκησή του, που ρυθμίζουν την προς τα έσω και έξω οργάνωση και λειτουργία του» (ΑΠ 37/2021). Εξ άλλου, απαγορεύεται ο κρατικός καταναγκασμός προς σύσταση τέτοιων οργανισμών και συμμετοχή σε αυτούς (αρνητική όψη του δικαιώματος, βλ. Κ. Χρυσόγονο, Ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, 5η έκδ., 2023, σελ. 717-718. Βλ. και Τ. Ηλιοπούλου-Στράγγα, Γενική θεωρία θεμελιωδών δικαιωμάτων, 2018, σελ. 65).

«Απόρροια του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι είναι αφενός μεν η αρχή της πολλαπλότητας των (μη κερδοσκοπικών) σωματείων, αφετέρου δε ότι η ίδρυση και η λειτουργία του σωματείου υπόκειται μόνο σε δικαστικό έλεγχο νομιμότητας και όχι σε οποιονδήποτε έλεγχο σκοπιμότητας, με την έννοια ότι το δικαστήριο δεν μπορεί να ελέγξει αν το σωματείο είναι ή όχι κοινωνικά ωφέλιμο, αν πράγματι προάγει τα συμφέροντα των μελών του ή ακόμη αν ανταγωνίζεται ή όχι άλλο παρεμφερές - προϋπάρχον σωματείο. Η αρχή της πολλαπλότητας εκφράζεται με την ελεύθερη σύσταση και παράλληλη λειτουργία περισσότερων σωματείων που επιδιώκουν τον ίδιο ή παρεμφερή σκοπό, κατά το μέτρο που κρίνεται σκόπιμο από τους ενδιαφερόμενους για την εξυπηρέτηση των υλικών και ηθικών συμφερόντων τους, μέσα στα πλαίσια των νόμων, οι οποίοι, με την επιφύλαξη της παραπάνω συνταγματικής επιταγής, δύνανται να καθορίζουν τους όρους και τις προϋποθέσεις ίδρυσης και συνύπαρξης σωματείων που επιδιώκουν τους αυτούς ή παρεμφερείς σκοπούς, αρκεί να μην εξαρτηθεί η ίδρυση του σωματείου από προηγούμενη άδεια της διοίκησης. Η εν λόγω αρχή της πολλαπλότητας υπάγει την άσκηση του δικαιώματος ίδρυσης σωματείου στον έλεγχο της κατάχρησης δικαιώματος (...). Υπέρβαση των νόμιμων ορίων του δικαιώματος για το οποίο γίνεται λόγος ενέχει και η ίδρυση περισσότερων σωματείων που έχουν την αυτή έδρα, επιδιώκουν τον αυτό σκοπό, αν επέρχεται σύγχυση στην εύρυθμη λειτουργία και τη συνολική δράση τους για επίτευξη του σκοπού τους, ιδίως λόγω της δυνατότητας δημιουργίας πλάνης περί την ταυτότητα του σωματείου ένεκα ταυτεπωνυμίας, οπότε η ίδρυση του δεύτερου σωματείου αντιστρατεύεται τα πραγματικά συμφέροντα των μελών που το αποτελούν και δεν είναι νόμιμη» (ΑΠ 1624/2017).

Διάλυση ένωσης ή σωματείου είναι δυνατή κατόπιν σχετικής δικαστικής απόφασης, και όχι δυνάμει νόμου ή διοικητικής πράξης, προϋπόθεση η οποία συντρέχει και «σε σχέση με μέτρα ισοδύναμου προς τη διάλυση αποτελέσματος, όπως π.χ. η αναγκαστική συγχώνευση υφιστάμενων σωματείων» (βλ. Κ. Χρυσόγονο, όπ. π., σελ. 714).

Ειδικά σε ενώσεις αθλητικών σωματείων δύνανται να επιβληθούν πρόσθετοι περιορισμοί βάσει των οριζόμενων στις διατάξεις των άρθρων 16 παρ. 9 Συντάγματος, στο πλαίσιο κρατικού ελέγχου (βλ. Κ. Χρυσόγονο, όπ. π., σελ. 724 και 538. Βλ. και Π. Δαγτόγλου, Συνταγματικό Δίκαιο - Ατομικά Δικαιώματα, 2012, σελ. 735, ο οποίος, περαιτέρω, σημειώνει ότι ενώσεις αθλητικών ανώνυμων εταιρειών λόγω του εξ ορισμού κερδοσκοπικού τους χαρακτήρα δεν υπάγονται στο άρθρο 12, αλλά στο άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος, περί οικονομικής ελευθερίας).

Εξ άλλου, κατά γενικές αρχές προκύπτουσες από το γράμμα και το πνεύμα του Συντάγματος και τη νομολογία των δικαστηρίων, η θέσπιση περιορισμών δυνάμει νόμου στην άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών υπόκειται σε περιορισμούς που πρέπει να έχουν αντικειμενικό και απρόσωπο χαρακτήρα, να δικαιολογούνται από σοβαρούς λόγους δημόσιου ή κοινωνικού συμφέροντος, να πληρούν την αρχή της αναλογικότητας, να μην αναιρούν τον πυρήνα των δικαιωμάτων και να ερμηνεύονται στενά (βλ. Αρ. Μάνεση, Συνταγματικά Δικαιώματα, Α΄ ατομικές ελευθερίες, Πανεπιστημιακές παραδόσεις, 1982, σελ. 76-77). Η ρητά κατοχυρωμένη στο άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος αρχή της αναλογικότητας παραβιάζεται, όταν κρατική παρέμβαση επί δικαιωμάτων δεν είναι: «α) πρόσφορη για την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκεται με αυτήν, β) αναγκαία για την επίτευξη τούτου, με την έννοια ότι το αυτό αποτέλεσμα δεν μπορεί να επιτευχθεί με ένα ανώδυνο ή ηπιότερο μέσο και γ) αναλογική "εν στενή εννοία", δηλαδή να τελεί σε εσωτερική αλληλουχία προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, ώστε η αναμενόμενη ωφέλεια να μην είναι ποιοτικά και ποσοτικά κατώτερη από τη βλάβη που προκαλείται (ΟΛΑΠ 6/2018, ΟΛΑΠ 27/2008)» (ΑΠ [ΟΛ] 2/2023).

Επομένως, τα όρια της ρυθμιστικής παρέμβασης του νομοθέτη επί της ελευθερίας σύστασης ενώσεων (λεσχών), διατήρησης και λειτουργίας ενώσεων, καθορισμού του σκοπού και του καταστατικού τους, και υποχρεωτικής προσχώρησης σε έτερες ενώσεις αναζητούνται εν προκειμένω υπό το φως του άρθρου 16 παρ. 9 του Συντάγματος περί εποπτείας επί των ενώσεων αθλητικών σωματείων και του συνταγματικού πλαισίου προστασίας των δικαιωμάτων.

Επίσης, υπό το φως των ανωτέρω, ερωτάται αν απαγορεύεται η σύσταση ένωσης ή σωματείου, τα οποία, κατά την ιδιωτική βούληση των ιδρυτών τους, επιδιώκουν την «αποσυνδεδεμένη» από την εποπτεία και τον έλεγχο ορισμένου αθλητικού σωματείου ή Π.Α.Ε., ως άνω, καλλιέργεια αγάπης και στήριξης προς το εν λόγω αθλητικό σωματείο ή την Π.Α.Ε., καθώς και η χρήση του εμβλήματος του αθλητικού σωματείου ή της Π.Α.Ε. ή οποιαδήποτε ονομαστική αναφορά σε αυτά.

Γ. Εξ άλλου, στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 41Β του ν. 2725/199, όπως τροποποιείται διά του παρόντος, για λόγους συντακτικής αρτιότητας, η κτητική ανωνυμία «τους» πρέπει να τεθεί σε ενικό αριθμό και το ρήμα «έχουν» πρέπει να τεθεί σε ενικό αριθμό, σε συμφωνία με το υποκείμενό του («λέσχη»). Στην ίδια πρόταση σημειώνεται ότι η φράση «που έχουν αναγνωριστεί ως σωματείο κατόπιν χορήγησης προς αυτήν γραπτής συναίνεσης» εξειδικεύεται με την αμέσως επόμενη φράση «σύμφωνα με

την υποπερ. αα) της περ. α) της παρ. 3» και όχι και με το ακολούθως επόμενο τμήμα «ή την περ. ε) της παρ. 7», το οποίο αναφέρεται στην ανανέωση της συναίνεσης στο πλαίσιο του ετήσιου κρατικού ελέγχου. Ως εκ τούτου, και γιατί η λέσχη φιλάθλων δεν λαμβάνει υποχρεωτικά τη μορφή σωματείου, θα ήταν, ενδεχομένως, νομοτεχνικά αρτιότερο να αναδιατυπωθεί το εν λόγω σημείο.

Δ. Στο τρίτο εδάφιο της παρ. 2 ορίζεται ότι «[κ]άθε αθλητικό σωματείο ή Π.Α.Ε. υποχρεούται να συναινέσει γραπτώς για την αναγνώριση ως σωματείου και τη λειτουργία μίας (1) λέσχης, μη επιτρεπόμενης της παροχής συναίνεσης για την αναγνώριση και τη λειτουργία περισσοτέρων λεσχών».

Εν προκειμένω, για λόγους σαφήνειας, θα ήταν σκόπιμο να διευκρινισθεί αν τα αθλητικά σωματεία ή οι Π.Α.Ε. πρέπει υποχρεωτικά να αναγνωρίσουν ως σωματείο μία λέσχη (ακόμη και αν δεν το επιθυμούν) ή αν η υποχρέωση αφορά μόνον τον αριθμό των λεσχών που μπορούν να αναγνωρίσουν, δηλαδή μόνο μία, όπως ορίζεται στην προτεινόμενη διάταξη.

11. Επί του άρθρου 13

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του τροποποιούμενου διά του παρόντος άρθρου 411 του ν. 2725/1999, αναφέρεται ότι στο εν λόγω Μητρώο καταχωρίζονται, μεταξύ άλλων, «τα μέλη των λεσχών φιλάθλων των (...) Ανώνυμων Αθλητικών Εταιρειών (Π.Α.Ε.)». Εν προκειμένω, εκ παραδρομής, έχει αναγραφεί το αρκτικόλεξο Π.Α.Ε. αντί Α.Α.Ε.

Περαιτέρω, στην περ. ε) της παρ. 2 του ως άνω άρθρου αναφέρονται μεταξύ των πιστοποιημένων χρηστών του Ψηφιακού Μητρώου Μελών Λεσχών Φιλάθλων «οι αρμόδιες υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας υπό τους όρους του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης [Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 - L 119/1] και του εθνικού δικαίου (ν. 4624/2019, Α' 137) για λόγους δημόσιας ασφάλειας.».

Μεταξύ των αναγραφόμενων ως άνω όρων του ενωσιακού δικαίου θα ήταν σκόπιμο, ενδεχομένως, να περιληφθεί και η Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 «για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών», της οποίας η ενσωμάτωση άλλωστε γίνεται με τα άρθρα 43 επ. του ν. 4624/2019.

Εξ άλλου, θα ήταν σκόπιμο να αναφέρεται στο κείμενο της διάταξης ο σκοπός της δημιουργίας του εν λόγω Μητρώου, όπως προσδιορίζεται στην Αιτιολογική Έκθεση (σελ. 86) επί του άρθρου 6 του ν. 4908/2022 (για την αποτελεσματικότερη άσκηση εποπτείας των αθλητικών σωματείων, των Τ.Α.Α. και των Α.Α.Ε. επί των αναγνωρισμένων λεσχών τους και των οργανωμένων φιλάθλων - μελών τους, και τη δυνατότητα άμεσης πρόσβασης στο εν λόγω μητρώο από την Αστυνομική Διεύθυνση Πρόληψης Αθλητικής Βίας σε περίπτωση κατά την οποία προκύπτουν λόγοι δημόσιας τάξης, για την καταπολέμηση της οπαδικής βίας) (βλ. Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας επί του ν. 4908/2022, παρατήρηση 2 επί του άρθρου 6).

12. Επί του άρθρου 14

Ως προς τις προτεινόμενες τροποποιήσεις στο άρθρο 41Δ του ν. 2725/1999, κατ' ακριβολογίαν, στην παρ. 8α το έβδομο και το όγδοο εδάφια αντικαθίστανται (βλ. περ. γβ)), και νομοτεχνικές μεταβολές επέρχονται στο υφιστάμενο ενδέκατο εδάφιο της παρ. 8α (βλ. περ. γδ)).

Εξ άλλου, στο τρίτο και στο τέταρτο εδάφιο της προστιθέμενης διά του παρόντος παρ. 6Α στο άρθρο 41Δ του ν. 2725/1999 προβλέπεται ότι «[τ]α σχετικά πανό της γηπεδούχου ή της φιλοξενούμενης ομάδας παραδίδονται στον υπεύθυνο ασφαλείας του πρώτου εδαφίου της παρ. 4. Την ευθύνη για την παράδοση φέρει η γηπεδούχος ή φιλοξενούμενη Α.Α.Ε. ή Τ.Α.Α., αντιστοίχως».

Εν προκειμένω, θα ήταν σκόπιμο να διευκρινισθεί η περίπτωση κατά την οποία τα εν λόγω πανό δεν έχουν αναρτηθεί από μέλη των αναγνωρισμένων λεσχών ή από απλούς φιλάθλους της γηπεδούχου ή της φιλοξενούμενης ομάδας, αλλά από τρίτα πρόσωπα που έχουν προμηθευθεί εισιτήρια της αθλητικής συνάντησης.

Επίσης, στο τρίτο εδάφιο της προτεινόμενης διάταξης, για λόγους ακριβολογίας, θα μπορούσαν να προστεθούν οι λέξεις «των φιλάθλων» μετά από τις λέξεις «σχετικά πανό» και πριν από τις λέξεις «της γηπεδούχου ή της φιλοξενούμενης ομάδας».

13. Επί του άρθρου 16

Εκ παραδρομής γίνεται λόγος για Μέρος Β΄, ενώ πρόκειται περί του Μέρους Γ΄.

14. Επί του άρθρου 20

Για λόγους συντακτικής αρτιότητας, στον τίτλο του άρθρου και στο τέλος του προστιθέμενου διά του παρόντος δεύτερου εδαφίου στο άρθρο 121 του ν. 5039/2023, η φράση «για τους εκπαιδευτές αθλήματος σκοποβολής και τοξοβολίας» πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «για τους εκπαιδευτές των αθλημάτων της σκοποβολής και της τοξοβολίας.»

Αθήνα, 30 Ιανουαρίου 2024

Οι Εισηγητές

Γεωργία Μακροπούλου

Επιστημονική Συνεργάτις

Δημήτριος Βασιλείου

Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος

Νομοτεχνικής Επεξεργασίας

Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος

Αναπληρωτής Καθηγητής

του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Α΄ Διεύθυνσης

Επιστημονικών Μελετών

Αντώνης Παντελής

Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής

Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου

Κώστας Μαυριάς

Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών